GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 188.** **9. Grudnia 1818.**

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia. — Nayiayiaśnieyszy Cesarz Jegomość gotowym będąc zawsze do popierania postępów sztuk nadobnych, raczył Professora **Longhi** w Medyiolanie, za dobrze trafioną rycinę, przedstawiaiącą obraz Jego Ces. Mości, w dowód naywyższego ukontentowania udarować pierścieniem z cyfrą Imienia Swoiego, ozdobioną bryllantami.

C. K. woysko, a szczególniey tak ważna gałęź artylleryi, utraciła dnia 26. Listopada iedną z naypięknieyszych ozdób i oraz iednego z nayszanownieyszyszych weteranów. W pomienionym dniu zmarł w **Wiedniu** w przeszło 80tym roku wieku swoiego Józef Hrabia **Colloredo**, Wielki Przeor Zakonu Maltańskiego w Czechach, Morawie, Slązku, Austryi, Styryi i Karyntyi, Kommandor w Meilbergu, zaszczycony złotym cywilnym krzyżem honorowym C. K. rzeczywisty tayny Radca, Szambelan, Minister Stanu i Konferencyi, Marszałek polny, Jenerał-Dyrektor artylleryi i właściciel pułku piechoty N. 57. — Pogrzeb odprawił się dnia 28. Listopada, z okazałością stosowną do rangi Zmarłego.

Kommissyia wyznaczona od J. C. K. Mości do roztrząsania działań funduszu umarzaiącego długi Stanu procentowe, po upłynionem trzeciem półroczu od czasu utworzenia onegoż, zdała N. Panu sprawę. Według tey stan zamożności funduszu umarzaiącego nowe długi Stanu, którego maiątek zarodowy, pożytek przynoszący, po upłynieniu drugiego półrocza, to iest z końcem Lutego 1818 wynosił 61,331,731 ZR. 19 1/4 Kr., z końcem trzeciego półrocza to iest: z końcem miesiąca Sierpnia 1818 pomnożył się o 5,[illegible]7,640 ZR. 55 1/2 Kr., ogółem zaś od czasu utworzenia powszechnego funduszu umarzaiącego to iest: od 1. Marca 1817 o 16,973,744 ZR. 53 1/2 Kr. Przychody funduszowe, które do końca miesiąca Lutego 1818 wynosiły 3,679,651 ZR. 17 Kr., wynoszą z końcem Sierpnia 1818, 5,072,580 ZR. 3 Kr. Ogółem zaś pomnożył się przychód całego funduszu od d. 1. Marca 1817, o 1,898,130 ZR.

Przez przychody owego funduszu, które użyte były wyłącznie na umorzenie nowych długów Stanu procentowych, przez nieprzerwane wykupywanie Obligacyy kraiowych w obiegu będących, według ich obiegowey wartości [illegible] prowizyie w monecie konwencyyney płacone są, wykupiono i z obiegu wyciągnięto tym sposobem w ciągu trzeciego półrocza 5,317,200 ZR., ogółem zaś od d. 1. Marca 1817, 15,576,200 ZR. w powyższych obligacyiach. — Między pomienionemi summami, nie znaydują się przychody zapewnione powszechnemu funduszowi umarzaiącemu naywyższym Patentem z d. 21. Marca 1818, przeznaczone do spłacania dawnieyszych długów Stanu, ani też summy pochodzące z wykupna dawnieyszych obligacyi kraiowych, ponieważ ieszcze nie nadeszła pora, do ukończenia zupełnych rachunków względem szczegółów działań tego instytutu umarzaiącego.

Dogadzaiąc życzeniom wielu zagranicznych posiadaczów akcyy uprzywilejowanego Austryiackiego Banku narodowego, Dyrekcyia bankowa upoważniła C. K. Austryiacki jeneralny Konzulat w **Amsterdamie**, aby dla owych, którzy należycie udowodnią posiadanie akcyy, postarał się o wciągnienie ich do tuteyszey księgi akcyyney, wszakże za poprzedniczem sprawdzeniem akcyy oryginalnych. W skutku tego urządzenia, z którego zrobić użytek każdemu iest wolno, przypadaiące od zaciągnionych do księgi akcyy dywidendy wypłacane będą (dopóki zaciągnienie to odwołanem nie zostanie) iedynie za kwitami, podpisem C. K. jeneralnego Konzulatu zatwierdzonemi, alboliteż za okazaniem akcyy oryginalnych, w kassie akcyyney, uprzywileiowanego Austryiackiego Banku narodowego.

Wiadomości zagraniczne.

Niemcy.

Nayiaśnieyszy Cesarz Austryiaki iadąc z **Akwizgranu**, przeieżdżał dnia 20. Listopada przez **Frankfort**. Deputacyia Senatu powitała N. Pana na granicy, a obadwa rządzący Burmistrze przy bramie Bockenheimskiey, gdzie N. Pan przez krótki czas rozmawiać z nimi raczył. Odmieniwszy konie, puścił się N. Pan w dalszą podróż w pośród radosnych okrzyków, huku dział i dzwonienia we dzwony; przez cały zaś obwód wolnego

miasta assystował Jego C. Mości oddział konney milicyi mieyskiey. — Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość Austryiacka wyiechała dnia 22go z Monachiium naprzeciw N. Małżonkowi Swoiemu, do Donauwörth; z kąd Oboie NN. Państwo dnia 23go o godzinie 4tey po południu w naypomyślnieyszem zdrowiu do Monachiium przybyli, i stanęli w pałacu Królewskim. N. Król Bawarski z Królewicem Następcą i Xiążęciem Karolem wyiechali naprzeciw NN. Cesarstwu Ichmość; że zaś N. Cesarz Jegomość wymówił się od wszelkich uroczystości, przeto wjazd ten odprawił się cicho.

Akwizgran.

Według naynowszych doniesień Akwizgrańskich z dnia 19. Listopada, N. Król Pruski nie wyiechał do Bruxelii, a to z powodu mocnego kataru i bolu zębów. Nawet sądzono, że Jego K. Mość nie poiedzie iuż wcale do Bruxelii, ale przez Frankfórt (gdzie spodziewanym iest dnia 23go), do Berlina powróci.

Także i Xiąże Metternich był dnia 19go ieszcze w Akwizgranie, i dopiero za kilka dni wyiechać miał do Bruxelii. — Marszałek-Porucznik polny i jeneralny Adjutant N. Cesarza Austryiackiego, Baron Kutschera, pobywa także ieszcze w Akwizgranie z powodu zasłabnienia.

N. Cesarz Rossyyski powracaiąc z Bruxelii spodziewanym był dnia 21. Listopada w Akwizgranie, a dnia 23go w Frankfórcie, gdzie miał zabawić przez dzien 24ty. Dalsza podróż ma odprawiać się przez Karlsruhe, Stuttgard i Weimar, w których to mieyscach Jego C. Mość, iak słychać zabawić ma po 3 dni, potem zaś przez Pragę przybydź do Wiednia, a zabawiwszy tam dni kilka, wyiechać przez Bryn, Ołomuc, Cieszyn, Tarnów Tarnogród i Zamość do Uściługu, z kąd zaczyna się Państwo Rossyyskie. Droga, którą Jego Ces. Mość od Bruxelii aż do granic Państwa Swoiego obiedzie, wynosi 311 mil Niemieckich.

Jedna z gazet Angielskich umieściła poniższy artykuł z Akwizgranu:

„Ostateczne ułożenie Manifestu do Francyi, względem wyruszenia woysk sprzymierzonych, o którym pisma publiczne nieraz już zapowiadały, że wkrótce wyydzie na widok publiczny, ma bydź teraz zawieszone a może i całkiem zaniechane, ponieważ rozpoczęły się układy o nowy traktat przymierza. Jak dalece wiadomo, miały niektóre strony nalegać mocno na ustalenie istnącego dotychczas poczwórnego traktatu przymierza. Traktat ten był głównie traktatem ostatecznym wymierzonym przeciwko Francyi, która teraz żądała rozwiązania iego, i przyięcia siebie do wspólnego związku. Interessuiącą iest rzeczą rzucić okiem na traktaty pozawierane od r. 1813go. — Rok ten wyszczególniał się równie traktatami, iak i wypadkami woiennemi. Dnia 28. Lutego 1813, zawarły Prussy z Rossyią traktat Kaliski. Dnia 3. Marca nastąpił traktat o dawanie posiłków między Szwecyią i Angliią; a d. 15. Czerwca traktat przymierza i o posiłki między Rossyią a Prussami w Reichenbachu. W iesieni przystąpiła Austryia do przymierza; a d. 9. Września 1813, podpisano w Cieplicach pierwszy traktat poczwórnego przymierza między Austryią, Angliią, Prussami i Rossyią. Do tego związku czterech pierwszych Mocarstw przystąpiła Bawarya d. 8. Października mocą traktatu Riedskiego, Królestwo Wirtemberskie d. 2. Listopada traktatem spisanym w Fuldzie, i Xięztwo Heskie d. 2. Grudnia traktatem Frankfórtskim. Toż samo uczynili d. 20. Listopada, za pośrednictwem Pruss, W. Xiąże Badeński i Król Neapolitański, na mocy traktatu z d. 11. Stycznia 1814. Traktat pokoiu Kielski z Daniią, nastąpił d. 14. Stycznia w tymże samym roku, a przy końcu r. 1813go czyli na początku r. 1814 przystąpiły wszystkie inne Państwa do tego przymierza. W trzy dni po bitwie pod Lipskiem, d. 21. Października 1813. NN. Sprzymierzeńcy zawarli konwencyię, iakim sposobem rządzone bydź maią Kraie Niemieckie, oswobodzone od przemocy wspólnego nieprzyiaciela, a to aż do zawarcia powszechnego pokoiu. Mocą traktatu z d. 1. Marca 1814, zawartego w Chaumont na cztery tygodnie przed wkroczeniem do Paryża, ogniwa poczwórnego sprzymierza ściśley ieszcze połączone zostały, albowiem postanowiono, iak sobie postąpić na przypadek, gdyby warunki pokoiu podane ze strony Napoleona w Chatillon przyiętemi, lub odrzuconemi były. Traktat ten zostaie ciągle w swoiey mocy, iest podstawą wszystkich traktatów poźnieyszych i nayważnieyszą czynnością dyplomatyczną ze wszystkich, które istniały przed Paryzkim traktatem pokoiu. W artykule piątym tego traktatu zawiera się: „Wszakże Wysokie umawiaiące się Strony zgodziły się na to, iż zastrzegaiąc sobie przy zawarciu pokoiu z Francyią wolność układania się o iak naylepsze środki utrzymania tego pokoiu, weyść maią niezwłocznie w związki odporne, ku obronie swoich Państw Europeyskich na przypadek, gdyby Francyia pokusiła się działać przeciwko położeniu rzeczy wypływaiącemu z tego traktatu pokoiu. Obowiązuią się przeto, pomagać sobie nawzaiem sześćdziesięcioma ty-

siącami ludzi, gdyby Francyia zaczepnie działać miała, artykuł zaś 16sty (ostatni) opiewa: „Gdy to sprzymierze odporne zmierza do tego, aby w Europie utrzymać równowagę, spokoyność i niepodległość Mocarstwom zapewnić, i przeszkodzić gwałtownym zaburzeniom spokoyności, które od tylu lat pustoszyły Europę, przeto Wysokie umawiaiące się Strony zgodziły się na to, aby trwałość traktatu tego rozciągnąć na lat dwadzieścia od dnia podpisania onego, i zastrzegaią sobie na trzy lata przed upłynieniem tego czasu wolność oznaczenia, czyli okoliczności nie wymagaią przedłużenia tegoż traktatu.“ Układy Chatillońskie skończyły się na niczem, a poczwórne sprzymierze na czele Związku Europeyskiego (iak w iednym manifeście wyrażono się) zawarło d. 30. Maia 1814 pokóy Paryzki, gdzie nie tylko ustalony został na nowo pokóy między Mocarstwami umawiaiacemi się, ale nadto oświadczono, iż Mocarstwa te ile tylko będzie w ich mocy, pragną utrzymać zgodę i dobre porozumienie między Europeyskiem Państwami. W miesiącu Czerwcu zawarto w Londynie dodatkowy poczwórny traktat przymierza, ściągaiacy się do bliskiego podówczas Kongressu Wiedeńskiego. Historyię samego Kongressu mamy ieszcze w żywey pamięci. Przez traktat zawarty w Wiedniu d. 25. Marca 1815 ponowionym został traktat Chaumontski. Wszelako inny traktat iest podstawą teraźnieyszych stosunków miedzy Mocarstwami sprzymierzonemi; iest to ten, który Mocarstwa podpisały w sam dzień zawartego traktatu pokoiu Paryzkiego, to iest w dzień 20. Listopada 1815. Jest to nayważnieyszy akt dzieiów nowszych. Cztery sprzymierzone Mocarstwa przyrzekły mocą tego aktu dotrzymać wzaiemnie przyiętych na siebie obowiązków i traktatu z Francyią, i czuwać nad dopełnieniem onegoż tak w ogólności, iako i co do szczególnych konwencyy z nim w związku będących. Artykuł ten był powodem do utworzenia w Paryżu Wydziału złożonego z Ministrów owych czterech Mocarstw. Drugim artykułem postanowiono, iż gdyby we Francyi wybuchnąć miały zasady rewolucyyne, tedy Mocarstwa te między sobą i wspólnie z Królem Francuzkim zechcą utrzymać bezpieczeństwo Państw swoich i powszechny spokoy w Europie. W artykule trzecim oznaczono, iż na przypadek uderzenia na woysko zaymuiące Francyię, każde z tych czterech Mocarstw stawic ma kontyngent 60,000 ludzi, obostrzony traktatem Chaumontskim, a nawet i większy, gdyby ten nie był dostatecznym do przywrócenia pokoiu i spokoyności. W tym przypadku zastrzegły sobie także, uczynić we Francyi takie urządzenia, któreby na przyszłość zapobiegały wybuchnieniu woyny. Według artykułu 5go odbywać się maią w pewnych czasach Zgromadzenia poświęcone tey wielkiey wspólney sprawie, a to albo pod bezpośrednią obecnością Monarchów, lub przez Ich Ministrów, gdzie roztrząsane bydź maią środki nayskutecznieysze do utrzymania powszechney spokoyności, pomyślności Ludów, i pokoiu Europy. — Artykułem 6stym oznaczono, iż takowy zjazd nastąpić miał w iesieni 1818. — Ministrowie czterech Mocarstw oddali Xięciu Richelieu odpis tego traktatu, wraz z listem, w którym wyłuszczono, co owe cztery Mocarstwa czynić postanowiły, gdyby we Francyi wybuchnąć miały niepokoie. List ten iest potrzebny koniecznie do zrozumienia, w iakim stosunku znayduie się teraz Francyia względem Mocarstw sprzymierzonych, i aby się przeiąć duchem obecnych obrad Akwizgrańskich. Jeżeli Francyię przyymą do sprzymierza, ustanie tem samem przymierze poczwórne, a w tenczas przemieni się wszystko w przymierze święte i wszystkich obeymuiące.“

Umieszczamy tu ieszcze artykuł z Niemieckiey gazety powszechney, datowany od Menu dnia 17go Listopada, którego treść główną potwierdzaią przytoczone wyżey punkta 5ty i 6ty traktatu Paryzkiego z dnia 20go Listopada 1815. — Artykuł ten opiewa: „Według wszelkich wiadomości, kończy się Kongres Akwizgrański, a z natężoną ciekawością wyglądaią ogłoszenia dalszych owoców iego. Co się nas tycze, sądziemy, że głównym owocem iest i zostanie ustąpienie z Francyi, i przywrócenie Państwa pierwszego rzędu do zupełney samoistności, do praw władczych i narodowych. Wypadek ten iest dla polityki Europeyskiey a szczególniey dla Niemiec takiey wagi, iakiey nie można ieszcze wyrachować dokładnie. etc. etc.“

Zjednoczone Niderlandy.

N. Cesarzowa Rossyyska Matka, znaydowała się dnia 11go Listopada na posiedzeniu drugiey Izby Stanów jeneralnych. Rosprawiano tam nad proiektem do prawa względem zniesienia handlu niewolnikami, i przyięto ten proiekt 87 kreskami przeciwko 5. — Podroż N. Cesarzowey do Antwerpii odwołana została. — N. Cesarz Rossyyski przybył do Bruxelii dnia 17go po południu bez żadney okazałości; dnia zaś 18go była wielka uczta w Pałacu Xięcia Oranii, na którey znaydowali się N. Cesarz Rossyyski, Jego N. Matka i Rodzina Królewska. — Xiąże Wellington przybył także do Bruxelii.

Także i dziennik Vrai Liberal, który nazywaią organem wygnańców Francuzkich

w Niderlandach, umieścił pod dniem 16stym Listopada względem doniesionego iuż spisku, że między aresztowanymi znayduią się Officerowie Belgiccy połowę żołdu pobieraiący, i kilku Francuzów; że do ostatnich liczy się ieden zbiegły starzec, który w szynkowni był świadkiem mów buntowniczych, a przecież winowayców nie doniósł, i że spodziewać się należy, iż wkrótce sama Zwierzchność położy koniec stanowi dręczącey niepewności, sprzyiaiącey pogłoskom nayniedorzecznieyszym, i uchyli zasłonę taiemnicy pokrywaiącey tę sprawę. — Według dziennika Belgickiego z dnia 19go słychać, że aresztowano iuż do 40 osób; człowiek zaś aresztowany nad granicą Francuzką słuchanym był dnia 17go przed Sądem instrukcyynym.

W Luxemburgu schwytano nieiakiego Martina, który udaiąc się za Naczelnika Domu Martina i Bornichona z Bahii w Brazylii, popełniał wiele oszustw w Antwerpii, Bruxelii i Amsterdamie.

Kilkunastu rzemieślników Francuzkich otrzymało rozkaz wyniesienia się z Niderlandów do Francyi, ponieważ ich paszporta służyły tylko do podróży w Kraiu Francuzkim. Naywiększa ich część należała (według iedney z gazet Belgickich) do klassy młodych ludzi podlegaiących zaciągowi do woyska.

Francyia.

Parlament odroczonym został do dnia 10go Grudnia. — Dnia 17go Listopada iako w dzień imienin Królewskich składało powinszowania Ciało dyplomatyczne, którego mowcą był Xiąże Castelcicala, Minister Neapolitański; potem były wielkie pokoie, a wieczorem uczta rodzinna, na którą zaproszonym był także i W. Xiąże Konstanty. Następuiącey nocy Jego Cesarzowicowska Mość wyiechał z Paryża do Bruxelii. — PP. Charles, Lebrun i Warin należący do spisku tak zwanych patryiotów roku 1816, przeprowadzeni z więzienia S. Michała do więzienia Parlamentowego, odzyskali wolność w skutku łaski Królewskiey. — Po przerwie zrządzoney przez burzę, wypłynęło z Calais dnia 13go i 14go z. m. znowu 40 statków transportowych z iazdą Angielską. — Główna kwatera Rossyyska miała wyruszyć z Maubege dnia 19go.

Wiadomość o wypadkach tyczących się więźnia na wyspie S. Heleny, była w Paryżu powodem do wielu szczególnieyszych wieści i domysłow, osobliwie dla tego, że donoszące o tem gazety Londyńskie przez Policyię pozabierane zostały. — Nakoniec otrzymano listy z Londynu datowane pod dniem 14stym Listopada, i zapewniaiące, że na wyspie S. Heleny wszystko w dawnym iest stanie, lecz że w samey rzeczy odkryto i zniweczono plan do uprowadzenia Bonapartego, przeiąwszy ważne korrespondencyie między osobami z rodziny Bonapartego a pewnymi Anglikami. Jeden z dzienników miał dodadź wyraźnie, że na czele spisku stał znakomity Officer od marynarki Angielskiey.

Wielka Brytaniia.

Z Londynu d. 17. Listopada: „Nayukochańsza Monarchini nasza nie żyie iuż więcey. Podobało się Opatrzności skończyć długie cierpienia Królowey łagodną śmiercią. N. Pani, która iuż w dniach poprzedzaiących nie poznawała osób, które Ją otaczały, zapadła dzisiay o godzinie 11stey z rana w stan pozorney spokoyności. Było to przepowiednią zgonu. O godzinie pierwszey z południa Monarchini oddała ducha, zostawiwszy Kray i liczną Rodzinę Królewską w nayglębszym smutku, iakiego tylko kiedy Angliia doznawała. Wiadomość o tym wypadku rozesłano natychmiast przez gońców na wszystkie strony, i przybito ogłoszenie na domu Prezydenta miasta Londynu; a w tymże samym czasie i dzwony w kościele S. Pawła uwiadomiły okolicę o wysokiey stracie którą poniosł Dwor i Kray cały."

Inny list z Londynu pisany pod tą samą datą donosi co następnie: „Były Jenerał Francuzki Gourgaud, stronnik Bonapartego, który iuż od sporego czasu pobywał w Londynie i wydał drukiem raport o bitwie pod Waterloo, został przeszłey Soboty aresztowanym i na mocy uchwały względem cudzoziemców, z Kraiu wysłanym. Przyczyny tego nie wiedzą dotychczas. Gdyby iak wnoszą, należał do spisku na uwolnienie Bonapartego, popełniłby zdradę główną, i musiałby dziękować Rządowi Angielskiemu, że go nie skazał na wieczne więzienie lub deportacyię. — Tymczasem aresztowanie i wysłanie go, nastąpiło po nadeyściu listów urzędowych z wyspy S. Heleny.

Przyiechali do Lwowa od dnia 1. do 5. Grudnia.

W. Bobrowski Jan Rotmistrz Polski, z Warszawy. — JW. Colergi Emanuel Ces. Rossyyski Radca nadworny, z Rossyi. — JW. Chołoniewski Hrabia, z Łopatyna. — W. Grodzicki Stanisław, z Sanoka. — JW. Humnicki Julian Hrabia, z Żółkwi. — P. Jakubowicz Józef kupiec, W. Ignicki Ces. Rossyyski Kapitan do Gwardyi, iako goniec, i JW. Lewicki Józef Hrabia, z Wiednia. — W. Lipczyński Ludwik, z Krakowa. — JW. Łonczyński Hrabia, z Rutkorza. — JW. Mier Hrabia, C. K. rzeczywisty tayny Radca, Szambelan i Kommandor orderu S. Szczepana, z Wiednia.

Do tey gazety załączony iest 29ty numer Rozmaitości.